

Abstrakt v českém jazyce

Název: Trestný čin vraždy novorozeného dítěte matkou dle § 142 TZ

Autor: Lucie Brázdová

Tato práce se zabývá problematikou potřeby další existence speciální zákonné úpravy trestného činu vraždy novorozeného dítěte matkou dle § 142 TZ. První kapitola věnovaná vzniku a vývoji tohoto ustanovení zákona proto nejprve představuje okolnosti, za kterých se tento trestný čin ocitl v současném znění trestního zákoníku. Prostřednictvím rozboru systematiky trestního zákoníku i ústavněprávních předpisů ukazuje následující kapitola hodnoty, na nichž je současné trestní právo postaveno a které je třeba mít na paměti v rámci úvah o možných změnách či úplném zrušení zkoumaného ustanovení zákona. Třetí kapitola je přehledem základních informací o skutkové podstatě trestného činu vraždy novorozeného dítěte matkou. Neopomíjí však ani některé sporné aspekty, které s ním souvisí, a to včetně otázky přesného okamžiku počátku lidského života.

Zkoumaný trestný čin je z hlediska teorie tzv. „privilegovanou skutkovou podstatou“. K základní skutkové podstatě v takových případech přistupuje okolnost, která snižuje společenskou škodlivost trestného jednání. Právě otázce privilegované skutkové podstaty a její potřebnosti v rámci trestního zákoníku je věnována závěrečná část třetí kapitoly, přičemž problematiku sankcionování rozebírá kapitola následující. Pátá kapitola zkoumá četnost aplikace tohoto ustanovení za poslední léta a blíže pojednává i o možnostech prevence. V šesté kapitole kriticky rozebírám zákonnou úpravu tří evropských zemí (Spolkové republiky Německo, Spojeného království Velké Británie a Severního Irska a Rumunska) a shledávám, že česká úprava je v mnohém kvalitnější. Zejména mám na mysli pojetí systematiky trestního zákoníku, méně rigidně stanovený znak času i zřetelnější záměr zákonodárce v pozadí zkoumaného ustanovení zákona. V kapitole věnované dalším úvahám de lege ferenda nejprve kritizují samotný název tohoto trestného činu, který pokládám za neadekvátní ve srovnání s označením trestného činu zabití dle § 141 TZ, a dále uvažuji o různých možnostech řešení znaku času v rámci tohoto trestného činu. V závěru shledávám, že si tento trestný čin stále zaslouží své místo v trestním zákoníku: umožňuje totiž shovívavější přístup k matkám, které (jakkoli vzácně) jednájí v rozrušení způsobeném porodem, a zmírňuje důsledky přechodu současného trestního zákoníku na formální pojetí trestného činu.

Klíčová slova: trestný čin vraždy novorozeného dítěte matkou, privilegovaná skutková podstata, trestní právo

